

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izpolni poštijati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za tiskane se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrate po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katere naj se pošlje: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Desnica umrla, zasedanje — zaključeno.

Po sedemnajst dnevnem odmoru sešel se je zopet državni zbor, da bi — da bi prisostvoval svečanemu pogrebu bolehave, samo še na videz živeče parlamentarne večine in bržčas podpisal tudi svojo lastno smrt. Politična smrt desnice ne more sicer nikogar iznenaditi, saj je nosila smrtni kal že od svojega rojstva v sebi. Malce nepričakovano pa je došla z različnimi občutki sprejeta vest o njenem razpadu tistemu, ki je do 6. junija in še par ur pozneje upal, da se odstranijo vnani, njen formalni obstoj izpodkopavajoči razlogi.

Vlada, v katere rokah je naposled vse ležalo desnica, parlament, ustava, nedogledni brezobzirni boj ali pa pomirjenje in končno toliko zaželjeni mir med, po nepotrebnem vojskujočimi se narodi, je zamudila zadnjo priliko, lahko miselno vedenje, zaupajoč svojo in usodo države zastareli in smrdeči vadi svojih publih, dvoreznih obljub.

Po odločni, nedvomni izjavi češkega delegata Pacaka napram cesarju, morala je vedeti, da bodejo Čehi obstrukcijo nadaljevali, ker drugače v sedanjih razmerah ne morejo in ne smejo, ako si nočejo pritisniti pečat vladnih in dvornih politikov in natveziti lastnemu najmočnejšemu avstrijskemu narodu novih krivic.

Minister Körber pozna zahteve, proti katerim so Čehi pripravljeni opustiti obstrukcijo. Ako se je sprva izgovarjal, da bi z izpolnitvijo čeških zahtev izzval le nemško obstrukcijo, tedaj se je še dalo njegovo stališče opravičiti. Toda s tem, da ni izpolnil skrajno skróčenih zahtev, kakor preklic Kindingerjevega in Stibralovega ukaza, je pokazal, da stoji popolnoma pod vplivom predrznih nemških nacionalcev. On, ki ob vsaki umestni in neumestni priliki povdarja, da stoji na strani strankami, je s svojo negativno izjavo glede poslednjih zahtev na nedvoumen način dokazal, da hoče z nemško manjšino vladati zoper slovansko večino. To je sedaj dejstvo.

Razkrinkano, kakor je, zahteva boj in zopet le boj, od katerega ni pravim Slovanom odjenjati, naj jim slika Körber še tako strašila na steno. Slabše kot se nam že godi, se nam sploh goditi ne more.

To cincanje Körberjeve vlade med desnico in levico, ali boljše rečeno, neprikrito nagibanje k nemški manjšini, je moralo naravno pogubno vplivati na zverženo desnico, kateri so pripa dale stranke navidezno enakega mišljenja in paralelnega stremljenja, ki so pa — sijajen dokaz klub poljskih žlahčičev in nemških katoliških strankarjev — sodile druga k drugi kakor pest na oko.

Desnica je bila neiskrena zveza. Složna je bila le v nehanju, dočim se je v dejanju pri velikih vprašanjih ločila, ker so vladala v njej nasprotna si načela. Zato ni mogla taka vzajemnost imeti nobenega uspeha, temveč je bila obsojena v letargijo. Kjer ni medsebojne ljubezni in zaupanja, tam ni prijateljstva, složnega, oduševljajočega dela. Ednega kot drugega je v rajni desnici nedostajalo v prav veliki meri. V grehu se je narodila, v grehu je živela in v grehu je morala razpasti. Njeno delo je bil nič in ta nič jej ni dal naprej. Pod njim pa so bila vulkanična tla, ki so morala prodreti na površje. V desnici se je baš v zadnjem času kazalo, da ni edinstvenega mišljenja, da nima skupnega namena, da se torej ne more neustrašeno boriti zoper nasilstveno nemško samogospodstvo. Če ni edinstvenega mišljenja, kako naj bo uspeh? Da je imela tako številna desnica količjak dobre volje in potrebne odločnosti, bila bi neka dosegla. Ona bi bila o pravem času lahko prisilila vlado, da popravi Čehom storjeno krivico. Toda ona ni bila vstvarjena, da stori dobro, ampak da si s svojo neodločnostjo in tajno strankarsko politiko nakoplje prokletstvo, ne samo nasprotne jej nemške manjšine, ampak narodov samih, v katerih imenu je deloma vedoma, deloma nevedoma precej pripomogla k sedanjemu sramotnemu položaju.

Naj se Čehom še tolikrat očita sebičnost, pripoznati se jim mora odločnost, katere se je desnica najbolj bala. Nemška katoliška stranka je iskala v desnici le utrditve svojega obstoja, dočim je bila slovanskim zahtevam večinoma nasprotna.

Isti nameni so vodili poljske plemiče, ki pritisejo svoj potapljačji se čoln vedno na tisto obal, kjer čutijo svoje koristi najbolj varne.

Od nekdanje desnice so si še ostali zvesti, češki klub, klub čeških veleposestnikov in Jugoslovani.

Jugoslovani, zlasti Slovenci, niso mogli Čehov ostaviti. Mari naj capljajo za Poljake, ki so preprečili, da ni vlada predložila okvirnega zakona za celo državo? Naj se li pridružijo nemški levici, potezajoči se za izvrševanje binokostnega programa, ki pomeni smrt Slovencev? Oboje je nemogoče. Ako slovenski poslanci niso mogli v bivši desnici ničesar doseči, česa naj bi se nadejali od pomnožene levice? Tlačanili so vladi, da je postajalo že gnušno; za vse zasluge ne le niso ničesar pozitivnega dosegli, ampak niti preprečiti niso mogli, kar je dala vlada na naše stroške nemškim neustropecem.

Pokličimo si nekatere stvari v spomin: celjska gimnazija, celjska slavnost lani, Wurms, predsednik celjskega okr. sodišča, imenovanje slov. dež. šol. nadzornika za Slov. Štajar, ministerska razsodba glede uličnih napisov v Ljubljani, sistematično nameščanje uradnikov po Štajarskem in Koroškem slovenščine nezmožnih itd. itd., da o zanemarjanju gospodarskih zadev niti ne govorimo.

Že to so tako tehtni razlogi, da jih morajo slovenski poslanci pri svojem postopanju napram vladi prav resno vpoštevati.

Ko se je vladi in nemški manjšini posrečilo razbiti desnico, menali so si roke, češ, da skujejo skupno z odpadlimi desničarskimi strankami novo veliko parlamentarno večino, katere bo ugonobila češko obstrukcijo in spravila takozvane „državne potrebe“ za sivo pod streho. Sam ministerski predsednik je pomagal kovati te na

LISTEK.

Naše knjige.

Dr. Fran Vidic.

Ni še posebno dolgo, kar se je nekdo norčeval in nas smešil, da prinese vso slovensko literaturo zvezano v žepni robec v deželno zbornico. In še vedno nam očitajo, da nimamo nikakega slovstva, da niti jezika. Kedar zinejo taki modrijani okoli nemško nacionalnih listov ali „Deutsche Wacht“ o slovenskem jeziku, vselej se izlije tek gnojnice na naš blagolasi jezik, katerega bi radi pravzaprav povsem utajili. In ti duševni revčki fantazirajo, da je kak rodoljuben župnik slovenski književni jezik „iznašel“ ali da ga je umetno „stoval“ iz drugih slovanških jezikov in ednake bedarije. Taki ljudje pač ne pomislijo, kako so prišli Nemci do književnega jezika!

Mnogokrat sem že moral v zagovoru pobijati gorostasne nazore, da naša kmetijsko ljudstvo

ne razume književnega jezika, in vselej je bilo to lahko delo. Najlepši dokaz za neresničnost in norost takih dokazov je naša „Družba sv. Mohorja“. Ta družba je imela v letu 1899, skupaj 78.103 udov in je razdelila med nje vsega skupaj 468.618 knjig! To je impozantno število, pred katerim bi se naj spoštljivo odkrili duševni pritlikavci, ki kvasijo take oslarije o našem jeziku in natvezajo svojim lahkovernim bralcem debele laži. Vse te knjige so pisane v lepem književnem jeziku, v tistem jeziku, v katerem pišejo vsi naši pisatelji in časnikarji, in ogromna večina vseh teh knjig roma ravno med kmetaki narod, med priproste ljudi, med skrajne hribovce, ki v dobro razumejo vse, kar je v knjigah in jih marljivo prebirajo o dolgih zimskih večerih.

Vsakemu na pol normalnemu človeku bi moral ta dokaz zadostovati, da bi nikdar več ne dvomil o resnici slovenskega književnega jezika, a naši na pol zbezneli Wolfvoči so gluhi in slepi za vse pametne dokaze, in njih trditve so nedostopne vsakemu drugemu prepri-

čanju. In še vedno prorokujejo o našem jeziku in slovstvu ljudje, ki so sicer nekdanj doma govorili ta jezik, a so se mu potem izneverili, ga zatajili in nimajo niti pojma, kako lepo in veselo raste in se razvija slovenska literatura.

Kako redko smo nekdanj dobili samostojno knjigo, obsežajočo povesti ali pesmi; vse je bilo omejeno na izdaje Mohorjeve družbe, „Slovenske Matice“ ali naših mesečnikov. Sedaj pa se vrsti knjiga za knjigo; za Božič, za Veliko noč nam polagajo naši knjigarji kar cele kope knjig na našo mizo. To je vesel pojav v kulturnem razvoju slovenskega naroda! In o nekaterih teh knjig hočem spregovoriti ter opozoriti čitatele na nje, ne oziraje se na knjige „Matice Slovenske“, katerih je prišlo letos 1884 med svet in na Mohorjeve knjige.

Na prvo mesto postavljam pesnika, ki mi je najbolj pri srcu, to je Otón Zupančič. Mlad je še, precej velik in droben, na vseučilišču študira modroslovje. Večkrat ga srečam, ko vihra, kljub vedno nekoliko po strani, po cesti; izpod

klepe. Dočim so novi zavezniki ugibali in sklepali, pripravljali se je na zbornišni dvorani preobrat, ki je mahoma prekrizal vse račune.

Še opoldne je dejal Körber, da se mora vstrajati in Čehe s celonočnimi sejami utruditi, ugnati.

Če bi so nakano pravočasno zvedeli. Odgovor na njo je bila silovita obstrukcija. V začetku se z interpelacijami delajoč, pričeli so na to z vsakovrstnim orodjem in knjigami ropotati, žvižgati, slovanske pesmi popevati in na različna godala svirati in bobnati. To je trajalo noter do dvanajste ure ponoči, ko vstopi ministerski predsednik vrnivši se iz Schönbruna, kjer je cesarju zbudivšemu se o dogodkih poročal, ter naznani ob splošni tišini cesarjevo odločbo, s katero se šestnajsto zasedanje zaključuje.

Ministerski izjavi o poldne in o polnoči presenetili sta vse poslance. Pred par urami še odločen nadaljevati boj zoper obstrukcijo, vrgel je nenadoma puško v koruzo in se zatekel liki njegov prednik, nezmožen za vladanje k § 14. Menil je, da užene on Čehe, a dogodki v zadnji seji so mu dokazali, da so Čehi močnejši od njega.

Nov dokaz, da je v Avstriji ni vlade, ki bi mogla dolgo zoper Slovane vladati. Slovanov je nad 15 milijonov, Nemcev niti pol toliko. Vkljub temu so poslednji do sedaj vladali, in vkljub temu hočejo biti še v bodoče absolutni gospodari v Avstriji.

Da je to nemogoče, dokazali so dogodki ravnokar zaključenega zasedanja. In še boljši dokaz dobi vlada, ako razpusti sedanji državni zbor, kakor namerava, in ako pride do novih volitev, kar se utegne vsak trenutek zgoditi. Slovenci pa se na bodoče državnozbornske volitve že zdaj pripravljamo, kajti vsaka ura zamujena, nikoli več pridobljena.

Pro domo.

Gospod urednik! Vem, da boste o ustanovnem zborovanju „Zveze slovenskih in istrasko hrvatskih županov“ sami poročali. Vkljub temu pa želim i jaz svojo reči v trdni nadeji, da mojim mislim in željam izmed sto oporeka morda samo eden. Pravzaprav je stvar tako jasna, je imenovano društvo tako potrebno in je tolikega pomena, da je vsaka beseda o tem skoro odveč.

Le dejstvo, da je neki ljubljanski list, ne rečem po gorjansko, ampak povsem nepričakovano in brez povoda napadel novo društvo, ki ni specifično ljubljansko, kranjsko, ampak je po svoji organizaciji in po smotru, ki ga ima pred očmi, vseslovensko v besede pravem pomenu, sili od strani, ki ni in noče biti v nobeni zvezi s kranjskim strankarstvom, k odločnemu v tej stvari prvemu in zadnjemu odgovoru.

Da se je list zadiral v društvo, kateremu nasprotuje iz popolnoma ničevnih razlogov, pokazal je na nedvoumen način, komu in kje ne smemo izvenkranjski Slovenci slediti. Nam, katerim je naklonila usoda v mnogih ozirih drugačen, žalostnejši položaj, nego našim bratom v sredi naše ožje domovine, je pač na tem, da se le teh vedno in povsod oklepamo, kadar in v čemer nam morejo pomagati. Da smo imeli doslej redkokedaj priliko, pokazati, kam težimo, je

sicer znana in žalostna resnica, na kateri se ne da danes nič več spreminjati. Zato pa je umevno, ako se izvenkranjski Slovenci z vso svojo „idealno“ navdušenostjo ogrejemo za vsako stvar, ki izbaja od te ali one strani, ako je koristna vsemu slovenstvu, in ako ne goji sebičnih namenov.

Gospoda, ki skušate prizadeti činitelje begati, pomislite, da ne preprečite samo večjega, pomenljivejšega koraka, ampak da uničite neposredno še to trohico, ki smo si jo po težkih, dolgoletnih bojih sami pridobili. Se li nočete spominjati, koliko truda je stalo, predno smo samo na Štajarskem dobili slovenske občinske zastope? Ali vam ni znano, koliko korakov je bilo treba storiti, predno se je ojunčila ogromna večina slovenskih županov, da uraduje samoslovensko? Ali vam naj ponavljamo, kako težko je bilo dosedaj spraviti krajevne zadeve posameznih slovenskih občinskih zastopov v potrebni sklad z vseslovenskimi gospodarskimi, kulturnimi in političnimi potrebami in zahtevami? Hočete li še nadalje gledati, kako bode vsak bodoči korak samo vsled razcepljenosti udarec v vodo?

Ne, ne in stokrat ne! Neprijatelj „Zveze“ apeluje na katoliške obmejne Slovence, naj ne pristopijo k društvu. Zakaj? Zakaj povdarja besedo katoliške? Ali nismo vsi katoličani? Ne imenuj po nepotrebnem imena Božjega; ne delaj pa razlike med katoličani, kajti našo versko vrednost ima presojati samo Bog in nihče drugi. In naj se vera ne zlorablja v namene, ki nimajo z njo prav ničesar opraviti. Nam je vera sveta in zato je ne maramo oskrunjevati in je zlorabljeni v bojih, ki se nam dan na dan vsiljujejo na političnem, narodnem in gospodarskem polju.

„Zveza“ je nepristransko društvo. Ona ne stoji ne na liberalnem, ne na klerikalnem stališču. Danes je njen predsednik ljubljanski župan, ki pripada napredni stranki; jutri je lahko njen predsednik nasprotne stranke. Slovenci pa bomo stali ob društvu, dokler se ne izneveri svojemu namenu. Delali bomo na to, da pristopijo če ne vsi slovenski župani, pa vsaj velika večina k temu preimennemu društvu, kajti to zahteva naša narodna dolžnost, naša čast, ki ne smeta poznati v boju za vzvišene, vseslovenske potrebe nobenega strankarstva. Obmejni Slovenci smo trpeli dovolj, zdaj delamo za boljšo bodočnost in si želimo lepše prihodnosti. Tistim pa, ki nam mečejo polena pod noge, kličemo resno enkrat za vselej „roke proč“!

Obmejni slovenski župan.

Celjske in štajarske novice.

(Študentska supleta) je razpisana za bodočo šolsko leto na samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju, in sicer za prirodznanstvo, matematiko in fiziko. Prošnje je vlagati na ravnateljstvo do 10. julija t. l.

(Prešernova slavnost) v nedeljo, dne 17. t. m. utegne biti po pripravah sodeč uprav velikanska. Orkester celjske narodne godbe se popolni tako, da bode štel nad 30 mož. Več gospodov iz Celja in okolice je iz posebne prijaznosti obljubilo svoje sodelovanje. Na ta način

čejo verzi in besede se mu rimajo, da sam ne ve kdaj; njegovi verzi se poslušajo kakor godba.

V „Čaši opojnosti“ je Zupančič še tu pa tam nejasen, ker je bil malce pod vplivom dekadence, a v novejših pesmih se je otersel vsega motnega, boleznega in interesantno mračnega, in sedaj se kar kopa v solncu in luči, zdaj mu je dan in „nikdar več ne vrne se noč“, pravi sam. Kakor da bi še le sedaj bil zasledil krasote življenja, oklenil se ga je z navdušenjem in radostjo.

Skratka Zupančič je pesnik, za kakršnega bi nas lahko zavladali tudi naši objestni sosedi. Ponosni smo lahko nanj in nikogar naj bi ne bilo, ki ne pozna Zupančičevih poezij. V „Pisnicah“ je podal pesnik mladini krasen veliko nočen dar; nikar ga odtegovati otrokom! Pa tudi odrasli najdejo v njih mnogo užitka. Brez dvomno dobimo od Zupančiča še marsikak književni dar, saj je bogata njegova duša in ni mu težko vzdigovati njenih zakladov. (Konec sledi.)

bo mogoče izvršiti težavna koncertna komada, kakor sta ouvertura k operi „Figaro“ in koračnica in „Sen v letni noči“. Najzanimivejša točka bo pač spevoigra „Ob Vrbskem jezeru“, pri kateri nastopi ves pevski zbor, ženski in moški oddelek. Nič manjši vžitek ne bode, da bomo po dolgem prestanku imeli zopet priliko slišati našega baritonista dr. Stubeča. — Dolžnost našega občinstva pa je, da do zadnjega kotička napolni našo veliko dvorano. — Posebej opozarjamo, da se bodo po izvršenem sporedu postavile v dvorano mize, in se bo lahko razvila prav prijetna prosta zabava ob sviranju naše narodne godbe.

(Vabilo na slavnostno akademijo), katero priredi „Narodna čitalnica“ v zvezi z vsemi narodnimi društvi v Celju, v proslavo Franceta Prešerna in v korist njegovemu spomeniku v Ljubljani, v nedeljo, dne 17. rožnika t. l., v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju. Spored: 1. Mozart: Ouvertura k operi „Figaro“, proizvajala celjska narodna godba. 2. Fr. Prešeren: „Turjaška Rozamunda“, deklamuje gospica Meta Baševa. 3. „Slava Prešernu“, alegorija. 4. Mendelssohn: Koračnica iz „Sen v letni noči“, proizvajala celjska narodna godba. 5. a) Dr. B. Ipavc: „Nezakonska mati“, besede Prešernove, b) Risto Savin: „Javor in lipa“, besede Aškercove, bariton-solo poje g. dr. Béla Stubeč, na klavirju spremlja gospica Jela Sernečeva. 6. a) Brož: „Pod slavnostnim krovom“, b) Vogrič: „Na zdari“, udarjajo tam buraši „Celjskega Sokola“. — Odmor. — „Ob Vrbskem jezeru“, spevoigra v enem dejanju, zložil Tomaž Košat, izvršuje celjsko pevsko društvo s spremljevanjem narodne godbe pod vodstvom g. Fran Koruna. Po predstavi prosta zabava pri kateri svira narodna godba. Vstopnina: Sedeži v parterju 1. in 2. vrste 3 krone; od 3. do 8. vrste 1 krona 80 vin.; od 8. vrste naprej 1 krona 20 vin. Sedeži na balkonu 1 krona 40 vin. Stojišča 80 vin.; dijaške in garnizijske vstopnice 40 vin. Preplačila se z ozirom na blagi namen hvaležno sprejemajo! Začetek točno ob polu 8. uri zvečer.

(Trgovina železa „Merkur“ v Celju) dobro napreduje. Opozarjamo vse odličnjake in rojake po deželi, da pouče ljudstvo, naj prihaja v to trgovino, ker bode pošteno in ceno postraženo, tukaj pač lahko velja v vsakem oziru „Svoji k svojim!“

(Ljudsko štetje) je skoraj pred durmi, vendar se dosedaj pri nas zelo malo stori, da bi se nam ne zgodile znane krivice. To so Čehi drugačni ljudje. Tam delujejo vsa društva, občinske oblasti in posamezniki, da prisilijo državo na pravične uredbe ter da se ljudstvo pouči. Vse češke občine so poslale prošnje na državni zbor, da se prihodnje ljudsko štetje izvrši po narodnosti, ne pa po občevalnem jeziku, kakor se je dosedaj Nemcem in Italijanom v prid godilo. Tudi po Goriškem so se začele slovenske občine v ta namen gibati. Kaj pa pri nas, kjer se bo po starem sistemu zopet naštel tisoče Nemcev med Slovenci, kajti na podlagi občevalnega jezika je to umevno. Ker je upati, da se še sestane državni zbor, spisala naj bi katera probujena občina tako prošnjo na državni zbor, jo dala tiskati, ter razposlala drugim občinam v podpis. Tako delajo tudi po drugod.

(„Modri“ Pommer postaje predzren.) Profesor Pommer je modra glava. To je pokazal vsakokrat, kadar je kot poslanec južno štajarskih „Nemcev“ odprl usta in govoril bodisi o Slovincih bodisi o Čehih. Lani smo mu dokazali, da so njegovi pojmi o zemljepisju, narodnostih in statistiki veliko bolj zmedeni, kakor bi smeli biti v profesorski glavi. Da se od takrat ne le ni boljše podučil, ampak da hoče biti še predzren, imeli smo priliko zvedeti iz njegove interpelacije glede celjskih dohodkov dne 8. in 9. avgusta t. l., katero je vložil dne 7. t. m. V njej trdi, da so bili Slovenci in Čehi vzrok vsem izgredom, ki so se dogodili omenjena dneva ter pravi, da je Celje „eine kerndeutsche Stadt“. Naj bi se vendar „učeni“ Pommer enkrat poučil, bodisi iz kake primerne knjige, bodisi na licu mesta, kjer bi mu radovoljno pomagal Vipavčan Ambrožič. Ako pride še kedaj v državni zbor, bo skoro gotovo treba take malenkosti vedeti

klobuka mu gledajo svitli razmršeni lasje, globoke plave oči pa zro bistro med svet. Kdor ga vidi prvič, ne bi verjel, da nam je ta globladi mladenič podaril že dve knjižici dragocenih biserov. Lani smo dobili „Čašo opojnosti“, letos pa „Pisnice“, pesmi za mladino. Zupančiča mora biti vsakdo vesel, kakor Stritar nekdanj Gregorčiča. Zupančič je pravi pesnik po mišlosti Božji, modern in h kratu vseskozi naroden. Marsikdo menda čitajoč njegove pesmi navdušeno vzklikne: to je poezija! Zupančičeve pesmi so priproste, nežne, kakor pomladni cvetovi; v njih veje otroška naivnost, šegava ironija in po redna veselost. Kako lepo je izražena mladeniška prevzetnost in razposajenost v verzih:

„Ej, kako lepo je biti mlad,
pa se peljati k maši s teto,
pa imeti v arcu polno nad
in grehov vse polno, a kesanja nič!
Skoki zlato jutro žvižga bič.“

In Zupančičev jezik! Nobena beseda odveč vse na pravem mestu, kakor da bi se drugače ne smelo povedati; brez patoza brblja mu te-

(Osebnosti.) Adjunktom pri okrožnem sodišču v Celju je imenovan dr. Franc Hradecky iz Gradca. — Poštnim oskrbnikom na Zdanem mostu nastavljen je odetni vodja pošte Ferdinand Čeb.

(Duhovniške premembe.) Doktorat modroslovja je napravil na dunajskem vseučilišču č. g. Jos. Kržišnik. — Župnijo na Polensaku je dobil odetni provizor č. g. Fr. Valenko. — Prestavljen je kaplan č. g. Jakob Kosar iz Starega trga v Smartno pri Šaleku.

(Učiteljske premembe.) Učiteljem pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je imenovan g. I. Tomažič, učitelj pri Vseh svetnikih pri Ormožu, v Kamnici pri Mariboru pa odetni zač. učitelj g. Fr. Čepe. Učiteljicam ženskih ročnih del za Olimje in Viršanj je imenovana nadučiteljica soproga Marija Lovrec roj. Blaj. V stalni pokoj je stopi gosp. Josip Čeb, učitelj pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

(Občinski odbor v Braslovčah) je v svoji seji dne 10. t. m. enoglasno sklenil nemudoma postaviti tri strelne postaje proti nevarnosti toče. Petem bodo imeli v tej občini 8 strelnih postaj. Posnemanja vredno.

(Ponikva.) Pripravljalni odbor za Slomškovo slavnost dne 5. avgusta ima v nedeljo, dne 24. junija t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. Podgorška na Ponikvi svojo sejo. Ker bo to prva in edina seja, pozivljajo se gg. odborniki vljudno, da se je polnoštevilno udeleže.

Za odbor:

Ivan Zabukovšek. Dr. Anton Medved.

(V Vitanju) je za oddati ondota prodaja tobaka, katere daje letno 584 kron zaslužka. Ponudbe o. kr. finančnemu ravnateljstvu v Mariboru do dne 4. julija 1900.

(Umrl je) v Slov. Bistrici notar g. Fr. Ratej, star 76 let. N. v. m. p.

(Največ odpadnikov je med — Slovenci.) Načelnik nemškega doma v Brežicah je Janez Schniderschitsch. Dr. Bračič, sodnijski pristav je v Brežicah krepko podpiral „Deutsches Heim“; zato ga je ob njegovem odhodu iz Brežic v Ptuj slavil znani Schniderschitsch, in v slovo mu je pela pevkinja Karolina Vogrin Schubertove pesmi. Sama slovenska imena za poveljčanje nemški tarstval!

(Šmaraske-rogaske učiteljsko društvo) sklenilo je pri svojem mesečnem zborovanju dne 10. junija t. l. na Slatini enoglasno, da se udeleži korporativno Slomškove slavnosti na Ponikvi. V to svrhu si naroči društvene znake. Istotako je sklenilo, da se pozove „Celjsko učiteljsko društvo“, naj vendar nadaljuje akcijo glede „Spod. štaj. zaveze“, o kateri naj poroča pri prihodnjem zavezinem zborovanju.

(Sv. Jurij ob Ščavnici.) Dne 27. maja t. l. imelo je prost. gasilno društvo pri Sv. Jurju ob Ščavnici svojo majnikovo veselico. Kako dobro je to društvo urejeno, odkar je v narodnih rokah, pokazala je zopet ta veselica. Vkljub ogromni množici ljudstva, šlo je vse lepo mirno. S tem potom se priznava izvrstno vodstvo cele veselice od strani društvenega odbora in se prosi vse domačine in rodoljube naj podpirajo tako vrlo društvo. Društvo ima hude boje z nemškutarsko stranko in je torej pomoči potrebno.

(Katoliško gospodarsko bralno društvo v Hočah) priredi dne 17. junija 1900 popoldne ob 3. uri v vrtu gostilne g. J. Gselmana „Slomškovo slavnost“ z jako zanimivim sporedom. K mno gobrojni udeležbi vabi najvljudneje odbor.

(Na mariborski gimnaziji) se je vršila dne 9. t. m. običajna vsakoletna skušnja iz štajarske zgodovine v 4. razredu obeh oddelkov. Oglasilo se je 7 Slovencev in 2 Nemca. Prvi darili sta dobila Slovenca Bogovič in Mum.

(Ustanovitev ednorazredne slov. dekliške šole na Muti.) katero zdrži družba sv. Cirila in Metoda, je dež. šolski svet dovolil.

(Sežiganje mrličev v Gradcu.) Mestni občinski svet je podaril dunajskemu društvu „Flamme“ prostor, kjer se zgradi sežigalnica mrličev.

(Kaj je vse mogoče v „avstrijskem“ Gradcu.) Listi poročajo, da so šli nemški burši k vseučiliščnemu rektorju Richterju ter ga naprosili, naj stori potrebne korake pri pristojnih oblastih, da ne bo vojaška godba javno nasto-

pala ne v Gradcu ne v okolici, sicer nastanejo nemiri. Rektor je ugodil prusofilskim mladim rogoviležem ter baje res izposloval pri namestništvu tako prepoved.

(Na delavce so streljali) v Eisenerzu na Gor. Štajarskem orožniki, ker so delavci povzročili neke izgrede. Mrtva sta dva delavca, pa tudi dva orožnika sta ranjena, toda samo lahko.

(Štajarsko šolstvo.) V šolskem l. 1897/98 bilo je na Štajarskem 13 javnih meščanskih in 834 javnih ljudskih šol, 42 privatnih šol s pravico javnosti in 14 brez pravice javnosti; skupaj 903 proti 894 v šolskem letu 1896/97. Ednorazrednic je bilo 230 (1896/97 235), dvorazrednic 230 (221), trirazrednic 144 (153), štirirazrednic 108 (105), petrazrednic 107 (102), šestrazrednic 13 (12), sedemrazrednic 2 (—). Od vseh šol bilo je po učnem jeziku: 639 nemških (636), 226 slovenskih (220) in 38 utrakvističnih (38). Na novo se je osnovalo 6 šol. Novo postavilo se je 19 šolskih poslopij. Šolo obiskovati dolžnih otrok je bilo 192.130, od teh je hodilo v šolo 184.913 otrok, to je 96,24%. Največ šoloneobiskujočih otrok je v okraju Gornji grad (439), potem Sevnica (275), Brežice (171), Laško (158), Celje okolica (122). Šolskih kazni plačalo se je 3713 gl. 50 kr. dolžnih je še 5670 gl. 50 kr. Učiteljskih močij bilo je 2365, od teh imajo spričevalo sposobnosti 1648 učiteljev, 552 učiteljic; spričevalo zrelosti 131 učiteljev, 138 učiteljic, brez spričevala je 40 učiteljev in 36 učiteljic. V okrajih Šmarje, Brežice, Rogatec pride čez 100 učenec na edno učiteljsko moč, v 18 okrajih 80 do 100 otrok; v 20 okrajih 70 do 80 in v 27 okrajih pod 70 otrok. Veronauk učilo je 771 katehetov in 10 učiteljev. Ženska ročna dela učila so se na 610 šolah, in sicer je poučevalo 399 razrednih učiteljic in 302 učiteljic ženskih ročnih del.

(Nemško slepilo.) Nemški časopisi pitajo svoje bralce z lažjo, da je baje vlada hotela na notarski mesti v Vildonu in Dajčlandsbergu na mestiti dva slovenska notarja, a da je znala notarska komora v Gradcu to zažrati. Znano je vsemu svetu, da nam vlada povsod usiljuje nemškutarje in Nemce, kjer le more, a slovenske notarje prezira. Toda nemški Miha verjame laž, da hoče vlada z imenovanjem slovenskih notarjev izpodrivati nemstvo.

(Štajarski Nemci škilijo v Nemčiji.) Dne 7. rožnika je v Mogunci v Nemčiji zborovalo društvo „Alldeutscher Verband“ (Vsenemška zaveza) ki je leta 1894. štela le 5600 udov, a letos jih šteje že 21.361, med katerimi jih je iz avstrijskih dežel največ nemških Štajarcev. Tako poganja izdajstvo do Avstrije na štajarskih tleh vedno več škodljivega plevela. „Da teh Prusakov zemlja k sebi ne vleče, še krila bi jim zrastle“, pravi naš pregovor.

(Nemški most do Adrije) zidajo prevzetni Nemci s pomočjo slovenskih odpadnikov, izdajalcev in janičarjev. Stope tega mosta so jim Maribor, Pragersko, Slovenska Bistrica, Poličane, Štore, Celje, Laški trg, Zidan most, Trbovlje, Hrastnik itd. deloma tudi Ljubljana in Trst. Minulo nedeljo so tržaški Nemci in nemškutarji obhajali na končni stopi svojega mosta, v Trstu, svoj „Sommerfest“, kjer so zopet po svoji stari navadi prav po volje „hajlali“. Nemški časopisi so ob ti priložnosti navdušeno pisali: „Most od Berolina do Adrije se mora dodelati, cesta do Adrije je in mora ostati nemška.“ Mi Slovenci pa mislimo, da se jim bodo stopi tega na pol dodelanega mostu s časoma podrli in sicer se to zgodi takrat, ko bomo tako napojeni z ljubeznijo do svojega naroda, da si bomo vsa našeta mesta in kraje politično in gospodarsko prisvojili. Kdor pošilja svoje otroke v nemške šole, kdor v družini ne goji slovenskega jezika, kdor podpira sovražne trgovce, rokodelce, gostilničarje, kdor se ne poteguje za slovensko uradovanje po občinah, sodnijah, davkarijah in sploh pri vseh uradih, za slovenske napise pri poštah, železnicah, uradih itd., ta znaša vede ali nevede Nemcem na kup bruna, da si z njimi dodelavajo svoj most in si delajo nemško cesto na naše stroške, ta vprega sam sebe vedé ali nevedé v tovarno delo velikih političnih namenov, za mater „Alldeutschland.“

Nova uredba pri južni železnici.

Vodstvo južne železnice si prizadeva popolniti svojo upravo in posnemati druga jednaka velika podjetja. To je tembolj potrebno, ker je vsled pogostih nezgod na južni železnici prišla njena uprava v nekako nezaupanje.

S 1. junijem t. l. je spremenila svojo organizacijo tako, da je združila inspektorate za obrat, za odpravljanje vlakov, za vzdrževanje prog v ednotni „Obratni inspektorat“, ki bi opravljal posle vseh naštetih, dosedaj ločenih inspektoratov ter ima za štajarske železnice, izvzemši progo Zidanmost do kranjske deželne meje, svoj sedež v Gradcu.

Vodstvo graškega inspektorata se je poverilo obratnemu višjemu nadzorniku c. svet. Mihelu Wunderbaldingerju, ki vodi istočasno obratno in transportno službo. Njegov namestnik je višji nadzornik Rikard Eder.

Razven tega nadzoruje še posebej službo odpravljanja vlakov višji nadzornik ces. svetnik Otokar Killer, komercijelno službo pa višji preglednik J. Burger. Ta najnovejša uvedba naj bi spolnila novodobnosti pri južni železnici ter olajšala osebni in tovarni promet; kajti novim obratnim nadzornikom pristojna samostojnost v vseh zadevah, za kar je bilo dosedaj navadno treba vselej pisariti na ravnateljstvo na Dunaj. Ker je inspektoratom dovoljen tudi komercijelni poročevalec, katerega naloga je, ostati vedno v neposrednem dotiku z industrijskimi in obrtnimi krogi, lahko pridejo vse želje in pritožbe prizadetih hitro in naravnost na inspektorate, ki so pooblašeni, vse potrebno ukreniti.

Druge slovenske novice.

(XXXVI. redni občni zbor) „Slovenske Matice“ vrši se v sredo dne 27. rožnika ob petih popoldne v mestni dvorani. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov govor. 2.) Letno poročilo tajnikovo o dobi od 16. velikega travna lani do 31. velikega travna letos. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za l. 1899. 4. Volitev treh računskih presojevalcev. (§ 9 a) dr. pravil.) 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za l. 1900. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora. 7. Odborovo poročilo o izvršitvi sklepa izrednega občnega zbora dne 21. rožnika lani glede nameravane prodaje društvene hiše na Kongresnem trgu št. 7. (poročevalec ravnatelj Ivan Šabio). 8. Posamezni nasveti in predlogi.

(Mestna godba v Ljubljani.) Dolgo gojena želja se je začela uresničevati. Najprej se ustanovi društvo s podpornimi in ustanovnimi člani. Razni uradi bodo sprejeli v službo kakšnega godala zmognih mož. Kapelnik novi godbi bo g. Benšek.

(Sanatorij „Leoninum“ v Ljubljani.) V privatno bolnico „Leoninum“ sprejemajo se vse bolezni, razun bolezni na umu in akutne infekcijske bolezni. V sanatoriju zdravijo p. n. gospodje primariji: Dr. K. Bleiweis vitez Trsteniški, dr. E. Bock, dr. V. Gregorič, dr. E. Šlajmer, dr. Alf. Valenta pl. Marchthurn, izmed katerih si bolnik po svoji volji izbere zdravnika. Za konzilijarja se pa lahko pokliče tudi vsak drugi zdravnik. Pojasnila glede prejema daje ustno ali pisмено primarij dr. V. Gregorič, Reseljeva cesta 5.

(Iz Ljubljane.) V sredo v jutro ustrelil se je tukajšnji tovarnar Adolf Tönnies. Rajni je živel v lepih gmotnih razmerah in bil priljubljena oseba tako med meščani kakor tudi med delavci svoje tovarne, zato je žalost po njem obča. Trdi se, da se mu je zmešalo.

(Nov vodovod) so dobili v Gameljnih pri Št. Vidu nad Ljubljano. Dne 10. t. m. so ga slovesno blagoslovili.

(Štrajk v Vevčah končan.) Mnogostranskemu vrlemu posredovanju se je zahvaliti, da se je dosegel konec delav. štrajku v papirnici v Vevčah. Tovarniško vodstvo je ustreglo večini delavskih zahtev. Plača se je zvišala moškim za 20 vin, ženskam pa 10 vin. Delavni čas se je skróčil na 10 ur, premog dobivajo delavci za lastno ceno, izplačuje se vsako soboto itd.

(Cigani) se klatijo v bližini Ljubljane. V Preserju so ukradli dva konja.

(Požar) je uničil pretečeno soboto na Ježici pri Ljubljani poslopja trem posestnikom. Zgorelo je tudi nekaj živine.

(Umrli je) v Kranju dne 11. t. m. ondodni dekan č. g. Anton Mežnarec v starosti 67 let. Služboval je ves čas v Kranju, in sicer kot kaplan, župnik in celih 25 let kot dekan. Lahka mu zemlja!

(Občinski odbor v Kranju) je sklenil pri- četi s pripravami za vpeljavo električne raz- svetljave.

(Nova pošta.) Pri Bohinjskem jezeru se je odprl danes poletni poštni urad za vsakoletno dobo od 15. junija do 15. septembra ter bo imel zvezo s pošto v Bohinju po vsakdanji poštni vožnji.

(V Litiji) je umrl g. Lovro Tura, tast g. no- tarja Svetca, v visoki starosti 87 let.

(V celovškem semenišču) je prejelo bin- koštni ponedeljek 12 bogoslovcev tonzuro in nižje redove.

(Slavnostno akademijo) v spomin 100let- nice rojstva Antona Martina Slomška, priredijo slovenski bogoslovci v Celovcu v četrtek, dne 21. junija 1. 1900. točno ob pol 5. uri popoldne. Gostje dobro došli.

(Koroškimi poštarjem) so se uredile plače. Dobivali bodo 1400 do 3400 K letne plače.

(Zveza tržaške slovenske mladine) bo imela prvo javno veselico dne 24. t. m. na šol- skem vrtu družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu.

(Mestni poveljnik v Trstu), Adolf König, je postal polkovnik 45. pešpolka.

(Električni tramvaj v Trstu.) Pretečeni teden so poskušali v Trstu vožnjo z električnim tramvajem.

(Cesar v Gorici.) Deputaciji goriškega de- želnega zbora je obljubil cesar, da pride v ed- nem prihodnjih mesecih v Gorico.

(Na dr. gimnaziji v Kopru) bo začetkom prihodnjega šolskega leta izprazneno mesto uč- telja za klasično filologijo.

(Zopet proti slovenski občini v Istri.) V Kastvu so zmagali v III. razredu občinskih voli- tev Hrvatje. Namestništvo pa je volitev v tem razredu razveljavilo.

Dopisi.

Ponikva. (Občinske volitve.) Ta mesec imajo se vršiti pri nas občinske volitve. Naša občina je čisto slovenska, ako izvzamemo dvo- jico ali trojico privandranih Tudi-nemcev, ki imajo sicer lepo, potrebno in le njim koristno navado, da ne kažejo vedno svojega pridobljenega nem- štvu, ki pa tuintam ob vročih poletnih, najraje „pasjih“ dnevih pri čaši kislega „Sladkogorčana“ malo „po nemško“ vzroji.

Ponkovičani se navadno za njih germansko tulenje ne zmenimo, ker predobro vemo, da je to njih pravica, katere jim naš redar ne sme kratiti, in ker imajo vsak dan 24 ur za svoje razveseljevanje na razpolago.

Ker pa še ni vsa „gospoda“ skupaj in se še pri nas ni pričela letošnja „sezona“, upamo, da se dokončajo tudi letošnje občinske volitve, če ne brez nemške agitacije, pa vsaj brez vsa kega uspeha nasprotnih volilcev. Ponkovičani nočemo in ne potrebujemo njih dvomljive po- moči pri upravi naše občine.

Zavoljo naših „Nemcev“ bi torej ne bilo treba na bližajoče se volitve opozarjati. Moramo pa to storiti z ozirom na slabi gmotni položaj, v katerega je zabredla naša občina deloma po krivdi prejšnjih občinskih odborov, ki so pre- malo gledali na občo blaginjo, deloma vsled neznošnih bremen, ki jih mora z drugimi obči- nami vred mesto države in dežele nositi.

Sedanjemu občinskemu odboru se sicer ne more očitati, da ni ničesar storil na to stran. Marveč se mu mora priznati, da je v marsičem pokazal pot, po katerem se dado vsaj nekoliko gmotne razmere zboljšati. Eden madež pa nosi liki njegovi predniki tudi on na svojem čelu. Občinski urad občeje z uradi prav po nepotreb- nem še vedno tudi nemški. Kriv temu je v prvi vrsti župan in pa občinski tajnik, ki menita, da se mora z državnimi in deželnimi oblastmi samo nemški dopisovati in od njih le nemške odloke itd. sprejemati. Ali še ni g. župan nikoli slišal,

kako postopajo v tem pogledu nemški in laški občinski uradi? Ali meni, da bo občini le z nemškim uradovanjem pridobil naklonjenost višjih oblastij? Ali ne pomisli, kako ponižuje sebe, občino in sploh slovenski jezik? S tem klečeplazenjem mora prihodnji odbor enkrat za vselej obračunati.

Prihodnji občinski zastop čaka mnogo dela. Skrbeti mu bo, da se na katerikoli način znebi vsaj dela ogromnih stroškov, ki jih čimdalje bolj povzročajo občinski nbožci. Gosp. drž. in dež. poslanec Žičkar se je pred tremi leti opozarjal na to neznošno nadlogo in prosilo se ga je, naj bi v zvezi s svojimi tovariši storil potrebne ko- rake. Obljubil nam je sicer vse, ne vemo pa, pride-li po njegovem prizadevanju pomoč ali ne.

Novi odbor se bo moral nadalje potruditi, da izposluje pri vodstvu južne železnice napravo nakladišča na tukajšnjem kolodvoru. To se je do sedaj čisto pogrešalo. Že z ozirom na oživ- ljenje tukajšnjih živinskih sejmov, katerih ednega je treba na ugodnejši dan preložiti, želeži je, da se nakladišče čim prej napravi in se ustanovi pri poštne uradu še brzojavni urad.

Še bi bilo omeniti nekaterih nalog, ki ča- kajo nujne rešitve. Za danes zadostuj to, ker se je nadejati, da pridejo v novi občinski odbor samo možje, katerim je blagor občine zares na srču; možje, ki se ne bodo kot odborniki brigali jeli ta ali oni njih osebni prijatelj, ali njih sov- račnik; možje, ki bodo vsak za sebe in vsi skupno skrbeli za občo korist in z županom vred brezobzirno varovali narodno lice svoje ob- čine. Od bodočega župana pa pričakujemo, da pristopi „Zvezi slov. in isterskih županov“, ki ima namen potegovati se skupno za koristi slo- venskih in hrvaških občin. Slatenčan.

Gornjigrad. (Redna, glavna skupščina okrajnega zastopa gornjegradskega.) Osemind- deseteta redna, glavna skupščina okrajnega za- stopa gornjegradskega bila je dne 24. m. m. Predsedoval je načelnik okrajnega zastopa gosp. Šarb Franc, župan trga Gornjigrad; vlado je pa zastopal c. kr. okr. glavar Henrik grof Attems.

Ob določeni uri odprl predsednik skupščino, konstatnoč dovoljno število zastopnikov in pred- stavi vladnega zastopnika. Nato se je prečital zapisnik zadnje glavne skupščine, ki se je odo- bril. Druga točka dnevnega reda bila je sklepa- nje o okrajnem proračunu za opravilno leto 1900. Skupni dohodki znašajo 13867 gld. 97 kr.; stroški pa 16585 gld. 80 kr.

Stroški se razdelijo sledeče: upravni stroški 805 gld.; za okrajne ceste 6450 gld.; podpore občinam za ceste 600 gld.; donesek k Savinjski regulaciji 30 gld.; za ljudsko prosveto 2050 gld.; za miloščine in sanitarne namene 1250 gld.; za povzdigo živinoreje 360 gld.; za redarstvo 320 gld.; za vojaške stvari 60 gld.; upno ravnanje 4160 gld.; ostanek na donesku k ustanovi deželnih milo- srčnih naprav povodom 50letnice cesarjeve štir- skema dež. odboru 360 gld.; „Dijaški kuhinji“ v Celju in „Podpornemu društvu“ ubogih šolarjev slov. spodnje gimnazije v Celju po 50 gld.; „Sa- vinjski popružnici slov. plan. društva“ 50 gld.; slučajnosti 50 gld.

Okrajne priklade se zvišajo za 8%, in sicer od 32% na 40%.

Se sprejme soglasno.

Nato se je sklepalo o proračunu okrajnega ubožnega zaloga za leto 1900. Ta proračun se je z dohodki 500 gld. in ravno tolikimi stroški soglasno sprejel.

Dovolilo se je posameznim občinam pobi- rati sledeče občinske doklade: Ljubno 60%, Mo- zirje 60%, Solčava 55%, Gornjigrad 50%, Nova- štifta 45%, Rečica 40%, Bočna 40%, Kokarje 40%, Luče 30%.

Odstop dosedanjega okrajnega tajnika gosp. Josipa Pirša v Mozirju, se v vedenje vzame in se mu v priznanje njegovih zaslug izreče naj- toplejša zahvala.

Pirš je tukajšnjemu zastopu zvesto služil čez 25 let, on je uzorno uradoval ter deloval v občo zadovoljnost. Bil je neupogljiv značajnej in iskren narodnjak.

Novim tajnikom okrajnega zastopa izbral se je g. Fran Podbrežnik, obč. tajnik v Bočni.

Razdelitev živinorejskih okolišev ostane ista kot je bila doslej. Posameznim okolišem načelu-

jejo načelniki s svojimi namestniki. Izvolijo se sledeči:

I. Gornjigrad: (Gornjigrad, Novaštifta in katast. občini Sv. Lenart in Sv. Florjan) Jože Mikuš, predstojnikom; Anton Tostovrnik, na- mestnik.

II. Zadrebka dolina: (Kokarje in kat. ob- čine Bočna, Šmartno in Radmirje) Martin Zidarn, predstojnik; Ivan Štiglic, namestnik.

III. Mozirje: Anton Goričar, predstojnik; Fran Deleja, namestnik.

IV. Rečica: Anton Turnšek, predstojnik; Fran Štiglic, namestnik.

V. Ljubno: Fran Kolenc, predstojnik; Ignac Fludernik, namestnik.

VI. Luče: Ivan Robnik, predstojnik; Jože Plaznik, namestnik.

VII. Solčava: Miloš Šmid, predstojnik; Kri- stijan Germel, namestnik.

G. Francu Tratnik, slikarju na c. kr. aka- demiji znanosti in umetnosti v Pragi se dovoli dati 50 K podpore.

V komisijo zoper trtno uš se izvoli č. g. Anton Fišer, župnik v Mozirju.

Po plazu prizadetim posestnikom pri Novi- štifti se dovoli 100 K podpore.

Troškom za obrambo obrežja ob Savinji v Lučah se sklone prispevati 200 K.

Na predlog g. Josip Kranjca se sklone, de- lovati na to, da se okrajna bolniška blagajnica za okraj Gornjigrad ustanovi in izloči naš okraj iz zveze okrajne bolniške blagajnice v Celju.

Ker ni bilo nobenih predlogov in ne na- svetov zaključil predsednik skupščino.

Iz Novocerkve. Ako prideš, dragi prija- telj, v Haloze, pogledi si krasna posestva de- želne hranilnice v Podlehniku, na katerih najdeš vse stroke kmetijstva v najlepšem stanju.

Dne 3. t. m. sta se vršili na imenovani ekonomiji, kateri stoji na čelu oskrbnik g. Rudl ml. s štirimi volonterji, dve predavanji o umnem obdelovanju travnikov in sicer ob 9. uri pred- poldan je predaval g. Kršnik v slovenskem, po- poldan ob 3. uri g. Rudl v nemškem jeziku. Oba govora sta bila zelo zanimiva in navzoče ljud- stvo je res pazljivo poslušalo, lep dokaz, da se tudi zanima za taka predavanja.

Gosp. Kršnik je razdelil svoj govor na dva dela: 1. Stanje kmeta v prejšnjih časih in sedaj. 2. Umno obdelovanje polja in travnikov. Pri prvi točki omeni, da se je kmeta nekdaj bolje godilo. Zakaj? Bilo je manje ljudi sploh, in kmetje so imeli zelo obširna polja, katerih deli so po več let počivali in nabirali novih moči, za prihodnji nasad, vinske gorice so bile zlasti rudokopi, kratko rečeno: zemlja je bila rodo- vitnejša, davki manjši, človeške potrebe na kmetih skromne. Danes je vse drugače. Ljudstvo, davki in potrebe so se pomnožile, zemlja pa opešala. Kje so tisti zlati časi, ko je vinograd plačal vse potrebe, ko je imel Haložan polne kleti vina in dovolj cvenka! Res obupati mu je; kajti vino- gradi so popolnoma uničeni. Gospod govornik zatorej povdarja, naj se kmet poprime umnega obdelovanja travnikov, katerih lega je večinoma tukaj kaj lepa. Z umnim obdelovanjem trav- nikov se bo tudi razvijala in napredovala živino- in sadjereja, in stanje kmeta se bo zdatno zbolj- šalo. Pri drugi točki je razločeval stare in nove travnike. Stare travnike je treba poboljšati, oč- stiti jih plevela, gnojiti jih, odmakati ozir. nama- kati. Nove travnike je razdelil: a) na dvoletne, b) šestletne in c) večletne. Gledé semena je pri- poročal mešano seme, katero je na travnikih a, b, c, različno. Za dvoletne travnike priporo- čuje te-le trave: rudečo deteljo, švedsko deteljo, belo deteljo, laško ovsnico in angleško ovsnico, za šestletne travnike: livadno deteljo, rudečo de- teljo, švedsko deteljo, belo deteljo, angl. ovanico, pahovsko, svinjski rep, pasjo travo, travniško bilnico in rumeni cvet, za večletne travnike pa: livadno deteljo, švedsko deteljo, Device Marije kožušček, belo deteljo, svinjski rep, pasjo travo, travniško bilnico, rumeni cvet rosuljo, grebenico, lisičji rep itd. Dvoletni travniki morajo imeti 80% detelje in 20% trave in večletni travniki pa ravno naopak. Govornik priporoča, naj ku- pujemo različna semena le pri zanesljivih trgov- cih, da dobimo glede čistosti in kalivosti dobro seme, osobito pa, da naj ga naročujemo pri de-

želnem odboru, kateremu je treba naznaniti samo kakovost in velikost travnika, in dobimo po ceni primerno mešanico različnih semen. Kdo seje s strojem, prihrani 20% semena; seme je zavaljati, ne zavlačiti, kajti v zadnjem slučaju pride seme pregloboko v zemljo. Kot varuhe travnih semen naj rabimo oves ali ječmen, kateri se naj redko seje.

Po končanem, dve uri trajajočem govoru, smo si ogledovali snažne bleve, polne dobro rejene pinegavske živine, mlekarico, sirarnico, raznovrstne stroje in orodje. Na poskuševalnem polju smo videli po 1 ar velike razdelke starih različno gnojnih travnikov in zapazili, da gnoj, ki sestoji iz tomaževe moke in kajnite najbolj pospešuje rast. Kar čudili smo se, ko smo zagledali dvo šest in večletne tako imenovane semno obdelovane travnike, na katerih ne raste niti edno plevelo, to je, isti travniki so res zeleni. Na 32 gredah smo opazovali 32 različnih koristnih trav. Grede smo imeli priložnost videti in občudovati lepo drevesnico, veliko a krasno trsnico, lepo nasajene vinograde itd.

Dobro vemo, da je treba tudi telesu hrane, povabil nas je g. Rudl v nalašč zato pripravljeno ušico, kjer smo se prav dobro imeli. Koncem izreče tamošnji g. nadučitelj g. Kršnik najtoplejo zahvalo za zanimivo in častu kaj primerno predavanje in biča obilico istih, deloma celo sosednjih kmetov, kateri niso prišli poslušati za kmeta tako potrebnih nauk.

Politični pregled.

Dr. Kajetan Bulat †

Pretečno soboto je umrl na Dunaju eden največjih jugoslovanskih politikov dr. K. Bulat v 64. letu svoje dobe. Pokojni je bil od leta 1877 član dalmatinskega deželne zboru ter od leta 1879 v državnem zboru. Zadnja leta je bil deželni glavar dalmatinski ter večleten župan rojstnega mesta S. ljeta. V državnem zboru je pripadal „Slov. kršč. narodni zvezi“, katere eden predsednik je bil. Dalmatinski Hrvatje izgube z Bulatom ednega najboljših svojih politikov.

(Državni položaj.) Odkar se je državni zbor tako nenadoma zaključil, ostali smo v pravcati temi. Ničesar se ne ve, kaj bo sledilo. Nekateri trdijo, da hoče vlada zopet sklicati pravno konferenco med Čehi in Nemci, dočim vedo drugi, da bo vlada državni zbor zaključila ter je že dogotovljen cesarski patent, ki razpušča državni zbor ter se začnejo nove volitve dne 23. septembra. Ker pa potrebuje vlada denarja, ne bo mogla predolga odlašati.

(Velike ovacije) t. j. častno slavlje prirejajo Čehi svojim državnim poslancem za njihovo zmago v državnem zboru. Vsi češki listi slavijo zmago češke obstrukcije. V posameznih mestih se vrše slavnostni shodi, razsvetljave, bakljade itd.

(Egiptovski kečiv Abas) se je v nedeljo, dne 11. rožnika t. l. v spremstvu generalnega tajnika Šefik bega, Brevster bega, Izet bega, Labib bega in zdravnika dr. Kautzki bega pripeljal na Dunaj ter pripeljal cesarju v dar dva arabska iskra konja. Turška beseda „beg“ pomeni po naše grof.

(Sad avstrijske zveze z Nemčijo.) Nemčija dobro vé, kako ponižno in potrpežljivo za veznico ima v Avstriji, da lahko na njen račun tudi malo podemonstrira proti avstrijskim Slovanom. Na češko plzensko pivo je zvišala carino od 4—10 mark pri hektolitru. Nič ne po misli, da bi se tudi v Avstriji lahko zvišala carina na uvoz bavarskega piva. Avstrija je obzirna.

(Milanove lopovščine v Srbiji) Zaredoma so se razkrila velika poneverjenja v raznih vojaških blagajnah, ki so pod neposrednim nadzorstvom razkralja Milana. Iz blagajne remontnega oddelka je zmanjkalo 800 000 frankov, še večje vsote se pogrešajo v raznih vojaških magacinih. Na predlog Milana, naj se ta poneverjenja — v interesu dobrega imena srbske vojske potlačijo, se je to tudi zgodilo.

(Nizozemska kraljica) Viljemina se je zaročila z 22letnim saksosko-vajmarskim princem Bernardom.

(Kitajska vstaja) postaja vedno nevarnejša. Vstasi so železniško in brzojavno zvezo s Pekinom pretrgali. Prodiranju ruskih vojakov dela vlada sama velike neprijetnosti. Vendar so že odšli štirje vlaki evropskega vojaštva v notranje dele dežele.

(Vojna v Afriki.) Transvaalci so od raznih strani oblegani, vendar dobivajo preko delagocškega zaliva velike množine živeža. Dne 7. t. m. se je bil bud boj pri Roodevalu; 17 mož, med njimi dva častnika, je ubitih, 76 mož, med njimi pet častnikov, pa ranjenih. Ostale so Buri ujeli, tako, da je celi bataljon zgubljen. Tudi pri prelazu Almondsnek je bila vroča bitka. Angleži so sicer pregnali Bure, toda sam general Buller priznava, da je zgubil najbrže nad 100 mož. Še bolj usodna bitka je bila dne 11. t. m. pri Bovikrantzu. Padel je baje poveljnik Olivier, a 1500 Burov se je udalo generalu Brabantu. V Pretoriji so imeli Buri 150 angleških častnikov in 3500 mož. Vsi ti so sedaj prosti ter so se pridružili angleški armadi. Železnica iz juga je zopet popravljena ter vozijo zopet vlaki do Mafekinga. V okraju Bethlehem imajo Buri 7000 oboroženih mož.

Književnost.

(Zabavna knjižnica) za slovensko mladino. G. Anton Kosi, rodoljubni učitelj v Središču, je izdal ravnokar 9. zvezek priljubljenih svojih zabavnih zbirk za mladino. Naroča se pri pisatelju za 30 h (15 kr.).

(Slovanske himne) se imenuje zbirka najbolj priljubljenih slovanskih pesmi z napevi, katere je izdajala tiskarna F. Šimačka v Pragi. Zvezek ima po eno rusko, malorusko, češko, slovaško, slovensko, hrvaško, srbsko, bolgarsko, narodno pesem ter po tri poljske in lužičke srbske. Slovenska je „Naprej zastava slave.“ Cena snopiču 20 vinarjev, pri naročitvi 10 snopičev se pošlje 1 brezplačno.

Razne stvari.

(Živa baklja) V mestu Ustju nad Labo na Češkem je hotela neka kuharica s petrolejem pospešiti kuhanje. Vlivala je petrolej na ognjišče se vname ves petrolej, zvežasto posodo ji je razneslo ter jo obilo z gorečim petrolejem, začela je cela goreti. S strašnim vikom in krikom je begala, podobna živi baklji, iz hiše na ulico in zopet nazaj. Vsa opekla je umrla v strašnih mukah. Ženske pazite na petrolej; kajti nesreča nikoli ne miruje!

(Prva zrelostna skušnja) se je vršila minulo soboto na dekliški gimnaziji v Krakovem. Šest maturantinj je prestalo skušnjo z odliko, deset s prav dobrim uspehom, štiri s poskušnjo, a edna je odstopila. Tako napredujejo ženske, zamenjati želé kuharico in iglo z dostojanstvom profesorjev, zdravnikov itd.

(Nečloveški starši) Zakonski par z nemškim imenom Mitternacht v mestu Velikem Varadzinu na Ogrskem, sta svojega sina, ki je bebec, zaprla v zaboj ter sta mu podajala v hrano le kuhinjske odpadke. Sosedje so ubožčeku nosili skrivoma hrane ter nečloveško početje policiji ovadili, ki ga je rešila a starše izročila roki pravice.

(Grof — mizar) Grof Lazar je na Ogrskem znan zavoljo svoje zbirke umetne obrti. V kraju Medajesfalva je ustanovil mizarstvo delavnico, katero vodi sam; kajti grof je izučeni mizar. V njegovi delavnici se izdeluje dragoceno pohištvo. „Delo je revnega last, bogatemu v čast.“

(Velik požar v petrogradski pomorski orožnici) je nastal dne 10. rožnika t. l. na otoku Novaholandijski. Del ogromnega poslopja je zgorel, škode je milijon rubljev ali približno 3 milijone kron našega denarja.

(Vojake so poslali nad — kobilice) V področju delastega izliva Donave v Črno morje so se prikazale po polju požrešne kobilice v taki množini, da so pokrile več sto hektarjev polja. K sreči se te kobilice niso krilate; ker so še le v razvoju kot ličinke. Ko bi te ličinke dorastle v leteče kobilice, bi se v kratkem uničila krasna setev cele podonavske rumunske pokrajine; zato so poslali tri polke vojakov, da jih pokončajo, predno jim zrastejo krila. Bogata setev je rešena.

Najemnik ali natakar na račun

(252) 2—1

ki zna popolno slovenski in je soproga dobra kuharica, prevzame lahko takoj vro idočo gostilno v živahnem slovenskem trgu na Spodnjem Štajerskem v najem. Ponudbe pod „gostilna 100“ na upravnistvo tega lista.

Slomšekov doprni kip.

Na vsestranska vprašanja gledé Slomškovega doprja se naznanja, da bo isto naravne velikosti, iz malca, s šelakom pobarvano ter vsled tega slonokoščene barve.

Opozarja se vse Slomškove čestilce, naj se nevtogoma naročijo na kip, ki se dobi le takrat po 20 kron, ako se oglasi najmanj 50 naročnikov. Poznejša posamezna naročila stala bi naravno več.

Naročila naj se v bodoče pošiljajo akad. kiparju

(247) 1

Alojz Repič-u
na Dunaju, III. Moshgasse 23.

Razpis.

Malonedeljski krajni šolski svet naznanja, da se bodo letos zaradi razširjenja šolskega poslopja oddala tukaj po zmanjševalni dražbi naslednja dela:

1. Zidarsko delo proračunjeno na 5.077 K 70 h.
2. Mizarstvo delo proračunjeno na 1.608 K 16 h.
3. Pečarsko delo proračunjeno na 498 K — h.

Dotična zmanjševalna dražba bude dne 8. julija t. l. ob 3 uri popoldne v malonedeljski šoli.

Načrt, proračun in druga pojasnila se dobé vsako nedeljo po rani maši v šoli Podjetni obrtniki so vabljeni, da pridejo v velikem številu k dražbi.

Krajni šolski svet pri Mali Nedelji
dne 5. junija 1900.

(248) 2—1

Načelnik: Belšak.

Konsumno društvo v Grižah

(253)

ima svoj

redni občni zbor

v nedeljo, dne 17. junija t. l. ob 3. uri popoldne pri Andrej Čandru v Zabukovci.

Dnevni red:

1. Potrdilo bilance ali računov za leto 1899.
2. Razdelitev čistega dobička in izgube za l. 1899.
3. Volitev novega ravnanstva in nadzornistva.
4. Razni govori o napredovanju trgovine.

Opomba. V slučaju, da ta občni zbor ne bi bil slepčen, se vrši drugi z istim sporedom dne 24. t. m.

Proda se

težak voz (parizar) še skoraj nov, potem koleselj, vse po nizki ceni. — Več se izve pri

(250) 2—1

J. Zaveršnik

Št. Peter, Savinjska dolina.

Učiteljska ali učiteljice služba v Žetalah

(254) 1

3 pl. r. s stanovanjem, je razpisana do 7. julija 1900. Prošnje kr. š. svetu v Žetale pri Rogatcu. Služba se tudi prov. podeli prošilcem.

Za majhno zalogo piva, išče se

zastopnik

kavcije je položiti 1000 kron. Ponudba naj se vpošljejo na upravnistvo tega lista.

Ženitna ponudba.

Odvetnič v najboljši dobi, posestnik velike nove hiše v ednem glavnih mest Dalmacije in posestnik zemljišč; želi se ženiti z gospodično od 25—30 let, ali mlado vdovo brez otrok s 40—60 tisoč kron dote.

Slučajne ponudbe naj se pošiljajo upravništvu tega lista.

(243) 3—1

Trije mizarski pomočniki

se takoj sprejmejo pri Jos. Repič-u, mizarski mojster na Polzeli, Savinjska dolina.
(251) 3-1

Odločen delovodja

(238) 3-3

(Steiger)

doji trajno službo v kamenolomu za tvornico cementa v Zidanem mostu ob Savi. Oženjeni prosilci, absolvirani rudarski učenci imajo prednost. Znanje slovenščine se želi.

Proda se nov harmonij

po primeroma zelo nizki ceni. Lastnik odpotuje ter se sploh ne bavi več z godbo. Vprašanja naj se blagovolijo pošiljati: Enolog, Žalec, poste restante.

C. I. kr. priv. tvornica,

brizgalnic, cevij in

kmetijskega orodja

R. A. Smekal
v Cechu na Moravskem
Podružnica
Zagreb

nudi

al. gasil. društvom brizgalnice vsake vrste s patentom proti smrzlini cevij in opreme. Posestnikom kmetijske stroje ter peronospora-škropilnice, slednje po 11 gl. komad franko vsaka pošta. Plačila tudi na obroke. Prakupcem zdaten rabat.

Podružnica Zagreb.

Trgovina železa

„Merkur“
v Celju

posluje od dne 28. maja t. l.
na debelo in drobno.

V Celju, dne 31. maja 1900.

Peter Majdič.

(228) 3-3

Josip Širca

v Žalcu.

Tovarniška zaloga najslavnejših in najboljših koles kakor:

„Puch“, „Meteor“, „Waffen“, „Slavia“,

potem drugih raznovrstnih, z novimi in najnovejšimi iznajdbami opremljenih garantiranih koles. Cena od 80 gl. naprej.

Lastna popravilnica.

Zaloga posameznih kolesnih del in kolesarskih potrebščin.

* Točna in kulantna postrežba. *

ČRNI KOS

eno leto star, poje „Naprej zastava slave“ in več drugih pesmi, je na prodaj. — Kje, pove upravnštvo tega lista. (229) 3-3

COMPAGNIE GÉNÉRALE

TRANSATLANTIQUE

proga francoska z brzimi poštami parobrodi via Inomost-Basel-Paris-Hayre-New-York. — Vožna cena v III. razredu iz Basela v New-York 84 gl. (štiriinosemdeset goldinarjev) s prosto hrano in stanovanjem od Basela. Vsak četrtek se mora javiti v Baselu v Švici, vsako soboto pa se odpotuje v jutro preko Havre v Ameriko.

Ta črta je najbolj pripravna za Slovence, (Kranjce, Stajerce, Hrvate); na parnikih najboljša hrana in postrežba; potniki III. razreda dobé 2 krat na dan vino prosto.

Rommel & Comp. Basel, (Švica).
V Ameriki smo v zvezi z listom „Glas Naroda“ (Franc Sakser) 109 Greenwich-Street New-York. (198) 10-6

Garantirano nestrupeno

BARVO

za ročno in priprosto barvanje volne, svile, bombaža in platna ter obledene obleke itd., itd., prodaja in razpošilja

Josip Matič v Celju.

Zlate črke

za napise pri slavolokih dobivajo se v trgovini

Drag. Hribar-ja v Celju

Rotovška ulica št. 2.

HIŠA

št. 14 in posestvo v Brežicah se bode dne 23. junija 1900 ob 11. uri predpoldan na dražbi prodalo. Hiša je v sredi mesta in je pripravna za vsako trgovino ali gostilno. Hiša obstoji iz 3 sob, 1 kuhinje, 3 kleti in 1 shrambe; poleg je lepo dolgo dvorišče, 3 svinjaki in eden veliki živinski hlev z vrtom. Polje obstoji iz treh velikih njiv, lepega pašnika in z velikim travnikom.

Cenjeno je vse na 7800 kron.

Najnižje cene!

Najboljše blago!

Najlepša in najprimernejša

**** **birmska darila** ****

kakor na primer

zlate, srebrne, tula-, jeklene in nikelnaste **žepne ure**, zlate in srebrne **verižice**, uhane, zapestnice, prstane, srčke, verižice za okolo vratu ter druge priveske itd.

priporoča

Rafael Salmič

urar in prodajalec zlatnine in srebrnine v Celju, „Narodni dom“.

Istotam velika zaloga stenskih ur, budilk in ur z nihalom, kakor tudi vseh specialitet.

Velika izber optičnih predmetov kakor: očal, daljnogledov, večal, barometrov, toplo- metrov, gostomerov itd. itd.

Vsa popravila se izvršujejo dobro in ceno.

Postrežba točna in kulantna.

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje Red Star Linie Dunaj IV.

Wienergürtel 20 ali pa

Julij Pepper, Bahnstr. 8, Innsbruck.